

Neodvisen političen list.

Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Račun pri poštнем ček. uradu št. 13.633.

Dunaj, 17. aprila. Devize. Beograd 876—880, Berlin 15.85—16.15, Budimpešta 0.91—0.97, Bukarešta 366—368, London 309.000—310.000, Milan 3154—3166, New York 70.935—71.185, Pariz 4442—4458, Praga 2097—2107, Sofija 508—512, Curij 12.495—12.545. — Valute. Dinarij 873—879, dolarji 70.460—70.860, bolgarski levi 491—499, nemške marke 15.20—15.60, engleski funti 307.200—308.800, francoski franki 4410—4440, italijanske lire 3165—3185, romunski leu 362—366, švicarski franki 12.410—12.490, češkoslovaške krome 2077—2093, mađarske krome 0.87—0.93.

Dunalsko pismo.

Tujski promet. — Jugoslav. umetniška razstava v Hodonjini — Bankarstvo na Dunaju. — Carpentier na Dunaju.

Na Dunaju, 15. IV. 1924.

Časopisi poročajo, da bo letos že čez velikonočne praznike v Italiji toliko Nemcev, kakor doslej še nikdar; že zdaj da so vsi vlaki čez Brenner in Pontebo polni. — Tudi Dunajčanje potujejo v nenavadno velikem številu v Italijo. — Čuden pojav! Toliko tujece iz dežel slabe valute v kraljestvu lire! To daje misliti! »Wir können uns das gönnen!«

Ali priznati treba, da se Italijani skrbno trudijo — da bi privabili kolikor mogoče mnogo Nemcev in tudi Čehov v svoje kraje. — Čeli tudi dero v ogromnem številu v Italijo.

V Opatiji jih je mnogo poletu in pozimi, a za kopališke sezone je Građec pol češko mesto. Lani so jih tam sicer precej žalili, da so trumoma odhajali, ali čez zimo je vse zopet pozabljeno.

Hotel sem reči, da Italijani razumejo reklamo. Poglejte na Dunaj! — Tu ima »Lloyd Trieste« svoje krasno organizirano zastopstvo na Kärntneringu zraven Državne opere. Zastopata tudi železnice. — Ali tu je tudi dovolj reklame za vse možne izlete v Italijo, za katere prodaja vozne listke po suhem in mokrem. — Poleg »Lloyda« delajo reklamo za Italijo tudi zastopstva drugih paroplovnih družb in po velikih hotelih je mnogo slik ilustrovanih »vodnikov« itd. Po izložbah trgovin morete videti reklamne tablice.

»Oesterr. Verkehrsbüro« je velika, izborna organizirana družba (podružnice ima po raznih mestih), ki prodaja vozne listke po vsej Avstriji, za direktne vožnje na vse strani preko meje, sestavlja okrožne potne zvezke (Rundreise) itd. Ali organizira tudi družabne vožnje po suhem in po morju, preskrbuje za krajši in daljši čas izlete v tujino z vso oskrbo vred, n. pr. z Dunaja v Opatijo, vožnje tje in nazaj ter vso penzijo v tamšnjih hotelih, vse to za neko pavšalno vsoto, ki je zelo ugodna. — Za Velikonoč je organizoval tudi — prvič! — izlet na Bled z vso oskrbo tamkaj za 7. 14. 21. 28 dni. Cene naravnost — vlečejo. Ako bo že letos kaj vsehpa, priporočam Blejcem v njihovem interesu, da postrežejo skrajno solidno. To bo najlepša reklama za prihodnost.

Zdaj, ko začno voziti naše paroplovne družbe z Reke, bi bil pač čas, da po vzgledu Italijanov osnujejo svoja zastopstva na Dunaju. Tu imamo že nekaj svojih bank — in v kratkem bo, kakor čujem, ustanovljena tukaj podružnica največje jugoslovanske banke, pri njih bi bila lahko zastopstva naših parobrodarskih družb. Tu naj bi bile na ogled in prosto razpolago vse reklame za naša letovišča, prežmišča, kopališča, velike hotele itd.

Dunaj je že danes prometno središče vse srednje in severovzhodne Evrope. Do Dunaja prihajajo potniki navadno brez točnega nadaljnjega cilja. Šele tu se informirajo, kam bi bilo najbolje iti, in tu si preskrbe vozne listke itd. — V Jugoslaviji je prvi izkoristil *Dubrovnik* to priliko za prav izdatno reklamo. — V vseh tramvajskih hišicah (čakalnicah) visi v okvirju krasno izdelana velika slika Dubrovnika z morjem in Lokrumom (v barvah). Reklamni tekst je primeren. — Naš sliki je napis: *Dubrovnik* in v oklepajih manjše (Ragusa). — Mi imamo ob morju že toliko na tujski promet preračunjenih podjetij, da moramo privabiti tujece v deželo. Vabimo tiste, ki so vedno radi prihajali in so nam najbližji. Ti bodo najbolj stalni in dobri gostje, ki ne bodo nosili seboj

živeža v nahrbtniku in — bi hoteli v naših kopališčih itd. živeti ceneje nego doma...

V navzočnosti češkega in jugoslovanskega poslanika z Dunaja je bila otvorjena v nedeljo 13. t. m. prva jugoslovanska umetniška razstava v Hodonjini, ki so jo priredili: Razstava slovenskih umetnikov v Ljubljani, »Klub Grohar« in »Klub slobodnih« v Mariboru. »Vidnenský Deník« ima o razstavi kratko poročilo. Hvali Matija Jumo, ki je sam napolnil jedno sobo; pravi, da spominja na Engelmuellerja in Slavička (Ljubljana v snegu). — Jako vzbujata pozornost Fran in Tone Kralj, ki naličita češkima bratoma Čapka. Fran Kralj gre svojo pot v biblijskih snoveh, z docela posebnim pojmovanjem, ki se kar upira splošnim nazorom (Magdalena plaka pred — modernimi najemniškimi hišami). — Tone Kralj je zopet povsem drugačen. »Revolucija« ostane vsakemu posetniku v dobrem spominu. Hvali dela Jakaca, draga Vidmarja, Vena Pilonia in kiparja Napotnika. — Mariborski umetniki ugajajo po svojih ustaljenih formah in smereh, ki podajajo solidno, pošteno umetnost (solidni, poctivé umění), kakor Anton Gvajc, Ivan Janovský, njegova žena Ljudmila in še več drugih. Kopčuje tako:

»Slovenski umetniki se ne ogibajo današnjih slikarskih smeri, gredo z duhom časa, ostajajo pa poštini slikarji; imajo tudi tovarjšje nenirne, ekspresionistiške, ki nasilno težijo po novotarijah.«

Na Dunaju je čez 1500 bank in bančnih podjetij, deniških, komanditnih in zasebnih. — To so strašna števila, ki kažejo neizmerno razmere po glesu; zvele des Guten! — Vlada hoče odpraviti temu zlu na ta način, da bo prisilnim potom zatvorjenih čez — 500 bančnih podjetij. Ko bo to vprašanje bolj zrelo, bom poročal... v razmišljanje!

Zadnje dni mnogo šepetajo o težkočah pri velikih, največjih bankah. »Stunde« je danes kar imenovalo veliko banko v perfini obliki. Najbrže ogtiski žid ni dobil zaželenih molčarine

Ze 14 dni živimo na Dunaju pod magičnim vplivom francoskega rokoborca — Carpentiera. Na Hohe Warte pripravljajo znanu ogromno igranje za boksarske internacionalne tekme o praznikih. Francoski prvak Carpentier se bo tepel z Angležem; pa je še več takih celebritet zbranih na Dunaju. — Carpentier je prišel danes ob 1. pop. z direktnim vlakom iz Pariza. Sprejem je bil triumfalen, ka. lo: da je prišel novodobni Napoleon. Do San Polna mu je šel nasproti aeroplan, ki je zmetel 300.000 reklamnih listkov s sliko C. — Na Dunaj je prišel aeroplan pred brzovlakom in do prihoda ves čas široko krožil okoli kolodvora in metal listke; potem je enako obletel večkrat ves Dunaj. — Pred kolodvorom se je gnetlo na tisoče ljudi. Ko je C. došel, je bil viharno pozdravljen. V okrašenem avtomobilu so ga odpeljali po Mariabillerstrasse v mesto, avto je mogel le korakoma naprej. — Na Hohe Warte je 70.000 prostora; 40.000 je stojišč po 40.000 K, sedeži pa od 500.000 K navzdol do 100.000. Take reči si Dunajčanje dovoljujejo! — In Carpentier je — zaveden Francoz! A. O.

Evropa in Kitajska.

Gospodarska kriza v Evropi je obrnila pogled evropskih tovarnarjev in trgovcev na daljni vzhod. Da pridejo tamošnje goste obilne države v veliki meri v poštev kot odjemalci, je najbolje pokazala Japonska, čije industrija ne more zadostiti vsem zahtevam po materialu, potrebnem za obnovitev po potresu porušeni kraj. Toda v veliko večji meri prihaja kot odjemalec v poštev velika kitajska država. Naj bo pravilna cenitev 400 ali manj milijonov prebivalcev, gotovo je, da bi tamošnje prebivalstvo, če bi razpolagalo z zadostnimi denarnimi sredstvi znatno koristilo evropskemu trgu.

To dokazuje najbolje dejstvo, da so carine v obročnih distriktih znatno narasle in da gre mnogim blagom v precej dobro urejene province Čekiang in Samsi. Drugod ravnja seveda se veliko oviro roparske tolpe, pred katerimi ni trgovina varna. Kako visoke bi bile šele izvozne številke, ko bi bil v nekaj letih vzpostavljen red in mir ter trgovina z notranjostjo, ki je danes še na jako nizki stopnji! Poleg tega je treba plačati od blaga, ki gre v notranost velike dajatve roparjem, roparskim generalom in raznim spremljevalcem.

Samo kratak čas varnosti bi zadoščal, da so carine v obročnih distriktih znatno narasle in da gre mnogim blagom v precej dobro urejene province Čekiang in Samsi. Drugod ravnja seveda se veliko oviro roparske tolpe, pred katerimi ni trgovina varna. Kako visoke bi bile šele izvozne številke, ko bi bil v nekaj letih vzpostavljen red in mir ter trgovina z notranjostjo, ki je danes še na jako nizki stopnji! Poleg tega je treba plačati od blaga, ki gre v notranost velike dajatve roparjem, roparskim generalom in raznim spremljevalcem.

Vse mogoče so že poskušali, da bi prišlo do urejenih razmer. Predvsem so zahtevali močno centralno vlado v Pekingu. Ev-

ropske države so tudi v resnici šle le to pot, toda sprevesti so morali, da ne pridejo do zaželenega cilja. Ministri v glavnem mestu niso imeli v provincih nobene moči. Člani kabineta so bili pravzaprav odposlanci provincijalnih vladodržav, ki so jih pošiljali v »parlament«, samo v namenu, da se nič ne zgodi, o čemur ne bi bili točno poučeni. Jasnje je torej, da ne moremo govoriti o centralni vladi. Priporočiti moramo še, da se je čisto pripetilo, da je kaka pokrajina odpovedala svojo pokorščino in se proglasila samostojno.

Nedavno pa je predlagal predsednik najvažnejše kitajske banke nekaj za naše pojme povsem nenavadnega, kar pa bi morda dovelo do zaželenega cilja. Vse evropske države naj bi izjavile svojo nevtralnost. Ta naj bi šla tako daleč, da bi obdržale vse obrežne carine, katerih prebritek so dosedaj oddajale pekingški vladi. Vlada bi na ta način uvidela, da se ne plača nastavljanje uradnikov in bi obenem prišla ob svoje glavne dohodke. Pokrajinski mogotci bi morali sami najti pota in sredstva za obnovitev vlade v Pekingu. S tem pa bi bila dana poželjskemu ljudstvu prilika, da bi spregovorilo svojo besedo in izvolilo zakonitke, ki bi bili od pokrajinskih mogotcev popolnoma neodvisni. Tež vladi naj bi plačale nato evropske države vse zbrane prebrite, s katerimi bi si ta utrdila svoj položaj.

Zivljenje v pokrajinah je neznosno. Ljudstvo vpije po varnosti in redu, toda nima moči, da bi pregnalo nemirneže. Z orožjem se v tej ogromni državi ne doseže ničesar, pritisne se lahko samo z denarjem. Ljudstvo itak ni imelo od prebitkov ničesar, interesi Evropejcev ne bi radi tega trpeli.

Tako se torej glasi predlog najvažnejše kitajske banke. Morda bodo o njem razmišljale evropske države.

Odgovor „Jutru“.

(iz krogov SKS.)

»Jutro« z dne 16. t. m. je v svoji zmedenosti napisalo za tiste svoje čitance, ki slepo verujejo vsaki bedastoči, članek »Ob zatonu SKS«. Ako se sploh govori o zatonu kake politične organizacije in o pilopogarsvu, potem je primerno to gotovo samo za samostojne demokrate. Samo čitatelje »Jutra« od pred mesec dni! Kdor ni šel slepo z njimi, tega so sumničali, da pakтира z radikali in označili so ga za izdajalca države in najhujšega korupcionista. Ako pridelate »Jutro« še malo bolj nazaj, potem nalezite na slavošpeve Davidoviča ter celo evangelij o najnostj sprave med Srbi, Hrvat in Sloveni. Sedaj pa, ko so Hrvati pokazali resno voljo, da se neha bratomorni boj ter prišli v Beograd, da skupno s Slovenci in Srbi delajo za boljšo bodočnost vseh državljanov, pa so samostojni demokrate obrnili vlaš, se prelevili in vstopili v Pašičevo vlado, katero so leto dni obkladal v svojem časopisu z najgršimi psovskami. Kdo je torej pilopogar? Ali ti, isti, ki so ostali zvesti svojim načelom, ali pa isti, ki so za ceno štirih ministrov in dveh podtajnikov zatajili načela in se zvezali, kakor so se sami izražali, s »koruptivni« radikali.

Da je v Sloveniji izginila JDS, je dokaz tudi to, da se ni zganil noben demokrat in da ni nihče od njih javno protestiral. Ko so jih njihovi ljubljanski furmani, kar čez noč obesili na Pašičevo brado, ne da bi koga zato vprašali. Bo pač tako, kakor je izjavil eden glavnih voditeljev »Jutrovcv«: »Mi lahko napišemo še take neverjetne stvari in potvarjamo resnico, ker od 18.000 čitalcev »Jutra«, bo komaj 3000 spoznalo laž, vsi drugi pa bodo verjeli, kar pišemo. Na take ljudi računa torej vodstvo samostojnih demokratov.

Pri »Jutru« so mnenja, da je SKS začela propadati v tistem hipu, ko se je začela odnikati od demokratov. SKS je bila ustanovljena iz potrebe in ustanovili jo so samo najboljši in najidealnejši kmetje. Uvideli so, da se za kmetijske potrebe ne zaveza nobena druga stranka in da je kmet-

ski stan vsaki stranki le okrasek, ki pomaga izsesavati ubogo kmetisko ljudstvo nasitnikom velekapitalu. Od tega kapitala plačano časopisje in demagoško lukiranje klerikalizma, neverjetne laži in obrekovanja — so mogla za hip ustaviti razvijanje kmetijskega pokreta. Prve dneve po spoznanju prevrati pa so se začeli vračati v SKS vsi, ki so nasledili lažem in klevetam, za vedno trdni v prepričanju, da je edino prava stranka za vse kmetisko ljudstvo samo stanovska kmetijska organizacija.

Res je, da so demokrate takoj po ustanovitvi SKS njen razvoj podpirali, a to samo tako dolgo, dokler so upali, da bo SKS privesek meščanske JDS, kakor je kmetijska zveza samo privesek SLS. Res pa je tudi, da so bile vse napake SKS v prvem stadiju njenega razvoja zagrešene le vsled tega, ker se je SKS v svoji mladosti dala le preveč uplavit od JDS.

Kako nezmiseln so vsi napadi »Jutra«, na SKS dokazuje tudi to, da je prav gotovo, da bi bila politika SKS po »Jutru« takoj najboljša, samo če bi se podvrgla dik-taturi dr. Žerjave. Tudi tov. Pugetl bi bil v tem primeru takoj najboljši ljudski zastopnik. Vse to se lahko zgodi jutri, samo gospoda okoli »Jutra« mora pristati na program kmetijske gibanja in opustiti mora dosežanje tipično bankratsko politiko.

Sedaj pa malo k strasti za mandatom. Eden vodij JDS je izjavil leta 1920: »Spravite me na lsto SKS, in sicer na mesto, da bom sigurno izvoljen, pa razbičem, če hočete JDS«. Ali je to izjavil iz ljubezni do dela, ali iz prepričanja, da je program JDS škodljiv gospodarskemu razvoju slovenskega ljudstva ali iz same strasti za mandatom, naj si vsakdo sam napravi sodbo.

SKS je ostala značajna, zvesta svojemu programu, ki zahteva pošteno upravo, za vse enake pravice in dolžnosti in ne dopušča izkoriščanja kmetijskega ljudstva. Zato nas ne vznemirjajo kričavi napadi »Jutra«, ker moč kmetijske ideje bo klub »Jutrovemu« rovarstvu podrla vse, ki bodo te ideji stavili zapreke na pot.

Tri usodne volitve.

Pod tem naslovom je objavil Lloyd George zanimiv članek, ki ga podajamo v izveščju.

Letošnje leto prinaša Evropi tri parlamentarne volitve, ki lahko odločijo nadaljno usodo kontinenta. Italijanske volitve so minule, nemške in francoske je treba še izvoliti. Politiki radi precejšnje pomen volitve, ker so osebno zainteresirani na volilnem izidu. Drugače sploh ne bi mogli vse ljudstvo skozi več tednov vzpodbujati k potrošenju energije, da uresniči svoje namene. Ako se ozremo na prejšnje volitve, vidimo, da so bili čisto vsi napori samo kanonada na vrabce. Toda večali pa imajo volitve vendarle veliko važnost. Tako so nekoč volitve določile zgodovino severoameriške Unije, in kdo ve, ali ne bodo imele tudi angleške volitve dalekosežnih posledic? O volilnem boju v lastni državi je težko izreči nepristransko sodbo, ker smo sami zapleteni v volilno vrvenje, lahko pa je hladno, čeprav ne pravilno, presojati volitve v drugih državah.

V Italiji, Nemčiji in na Francoskem gre za isti problem — za nacionalizem. Ta ideal stopa v osrednje pred socializmom, komunizmom, liberalizmom in pacifizmom. Ideal nacionalizma ni v svojem bistvu reakcionaren, pač pa v posledicah. Francoski dogodki zadnjih dni pričajo o tem jasno. Široke plasti naroda se ne strinjajo s Poincaréjevo notranjo politiko, odobravajo pa njegovo zunanjo politiko. Prvotno se je Poincaré naslanjal na reakcionarno desnico, sedaj je krenil na levo, ni pa spremenil svoje zunanje politike. Postal je iz konservativnega, radikalni nacionalist. Rojalisti se radi tega kujajo in radikali niso posebno veseli. Vendar pa niso niti eni niti drugi v stanu odvrti Francije, da ne bi glasovala za porušilno politiko. Francozi so pač uverjeni, da Nemčija lahko plača. V kolikor je to združljivo z notranjepolitičnim radikalizmom, bodo glasovali za ta program. Kjer to ni mogoče, bo francoski narod glasoval za druge kandidate. Politična barva interesa Francoze zelo malo, dokler je le rdečo-belo-modra. To dokazuje tudi Loucheurjev preokret na predvečer volitev. On je najzvestejši in najspretnjši oportunist. Kdor torej pričakuje od francoskih volitev spravljive ožrače, bo razočaran. Francija bo z železno pestjo čuvala svoje interese, ne oziraje se na vpliv, ki bi ga utegnilo imeti njeno zadržanje na evropski mir.

Tudi v Nemčiji narašča povodenj nacionalizma. To je bilo prej ali slej neizbežno. Zmernost in razumnost zmagovalcev bi jo lahko zadrževali. V srcih Nemcev se je kuhala jeza in ogorčenje nad sistemom militarizma, ki je dovedel državo do propasti in jo globoko ponižal. Nemci so zaničevali vlado Hohenzollerncev, kakor so Francozi zasovražili Napoleona. Tekom enega rodu bi Nemci sami od sebe zavrgli militarizem in vse njegove izrodke. Sicer pa so bili na obeh straneh apostoli revanše, katerim pa se je narod smejal. Porušilna zasledba pa je pripomogla k temu, da je vzplapolala iskra nemškega ponosa, ki je tlela pod pepelom. Ludendorffov proces in nedavni pogrbe nekoga mladega Nemca, ki je umrl v francoskem ujetništvu, v Berlinu pričata o novem duhu v Nemčiji. Dokazujejo obenem, da ne gre samo za lokalne ali pokrajinske dogodke. Bavarska in Pruska sta postali v skupnem sovratvu proti Franciji zopet eno. Proti Nemčije gre val strasti. V tej povodnji so utonili vsi elementi, ki hrepene po miru. Celo najspretnjši politiki lahko nekaj doseže samo, če deli to usodo. Novi poslanci pridejo v zbornico na tri nacionalističnih valovih. Ta igra bo najbrže našla svoj odmev v Franciji. In ta dva nova parlamenta, ki si stojita sovratno nasproti, sta poklicana, da razpravljata o izvedeniškem poročilu. Nič posebno dobri izgled!

Volitve v Italiji pomenjajo triumf nacionalizma. Fašizem je zrastle iz boja proti socializmu in je v svojih metodah nedemokraciji. Njegov resnični ideal pa ne izhaja iz sovraštva do socializma in tudi ne iz spoštovanja do avtokracije. Italija je trpela vsled socialističnega gibanja bolj, kakor druge države in ljudstvo je bilo pripravljeno pozdraviti vsako gibanje, ki bi napravilo konec neredom, čeprav bi bilo protustavno in bi dilašo po avtokraciji. Kljub temu pa ni izšel fašizem iz gospodarskih razmotiranih, marveč ga je rodil patriotizem. Združil je v svojih vrstah vse stanovne in vse sloje. Zanimivi so bili volilni plakati, ki so jasno izražali razliko med prejšnjo in današnjo Italijo.

Vse tri volitve pričajo torej o ponovnem vzplapolanju agresivnega nacionalizma, ki je zajel vsu zapadno in srednjo Evropo. Evropski narodi stoje na braniku svojih pravic.

Politične vesti.

— Za nova pota v notranji politiki SHS. Pod tem naslovom prinaša praški »Venkov« od 16. t. m. uvodnik o trajajoči vladni krizi in pravi med drugim: Jugoslavija je kmetijska država, ali v državni upravi se ta temeljni element dosedaj ni uveljavil, ker ni imel voditeljev, ki bi znali dati na podlagi zemljedeljskega programa vlado v njegove roke. Situacija je toliko slabša, ker jugoslovansko zemljedeljsko prebivalstvo, čeprav ga je 85 odstotkov naroda, ni homogeno. Od zapada proti vzhodu pada njegova izobrazba, in kakor se menja povprečje njegove izobrazbe, se menja tudi značaj njegove udeležbe v političnem življenju. Ne zaveda se koristi in potrebe politične agrarne organizacije in hitro podlega starim programom, ki ustrezajo njegovemu narodnemu ponosu in čustvu. Ako raste na Hrvatskem organizacija Radčeve seljske republikanske stranke, ni to po zaslugi pozitivnega agrarizma, temveč radi podžigalja nacionalnih strasti, poviševanja čuvstva nad razum ter delanja politike na efekt in lovitev glasov. Z vstopom Hrvatov v skupščino je bila šele dana možnost, govoriti o iskanju novih potov v notranjepolitičnem življenju Jugoslavije. Ključ do teh novih potov imajo kmetje in odprli jih bodo srbski, hrvatski in slovenski skupno, ako podjejo združeni po poti demokratičnega in pacifičnega agrarizma. Seveda je pod pogojem zvišanja kulturnega povprečja jugoslovanskega seljaka, ker le izobražen kmet se bo mogel obdržati na mestu, ki mu gre v jugoslovanski demokraciji, in prevzeti neke naloge, ki ga v nji čakajo.

— Nesoglasja v Davidovičevi skupini. Iz demokratičnih krogov se doznavajo, da so se zopet pojavila nesoglasja v Davidovičevi skupini. Poslanec Kosta Timotijević, iniciator akcije proti opozicijskemu bloku, ki je še vedno z Davidovičem, je najhujši nasprotnik sodelovanja z blokom. Timotijević dela na to, da izstopi samostojna skupina iz demokratične skupnosti in da postane zopet samostalna radikalna stranka, kakor je bila pred petimi leti, dočim naj bi ostali skupini, ki tvorita sedaj demokratično skupnost, liberalci in naprednjaki, ostali pri Davidoviču. To gibanje postaja vedno večje, čeprav ga Davidovič in njegovi pristaži zanikajo.

— Naša pogajanja z Madžarsko. Dne 26. t. m. pričnejo v Budimpešti pogajanja z Madžari za rešitev nekaterih spornih vprašanj, ki so ostala po sklenitvi mirovne pogodbe še nerešena. Pogajanja se bodo najbrže vršila tudi v Beogradu.

— Svečana otvoritev italijanske zbornice. Otvoritev italijanskega parlamenta bo zelo svečana. Člani kabineta pridejo v zbornico v polni uniformi, fašistovski poslanci pa v fraku. Komunisti, maksimalisti in republikanci ne bodo prisostvovali otvoritvi, pač pa socialisti-untarci.

— Novi državni prazniki v SSSR. Moskovski sovjet je objavil te dni seznam vseh državnih praznikov. Poleg prejšnjih sta vpeljana dva nova: 21. januarja — obletnica Leninove smrti, in 6. avgusta — sprejetje sovjetske ustave. Razven državnih so ostali v veljavi tudi skoro vsi cerkveni prazniki, ki pa so dobili naziv »dau odpočitka«.

— Francosko-romunska pogodba še ni podpisana. Zanimajo se vesti nekaterih listov, da je bila že podpisana zvezna pogodba med Francijo in Romunijo. Sicer pa se v splošnem smatra, da bo zveza sklenjena, da pa bo pogodba podpisana šele čez dva meseca.

— Obširna amnestija na Grškem. Orška vlada je zaprosila inozemske zastopnike, da sprostijo svojim vladam ustanovitev republik. Začasno vodji predsedniške posle admiral Konduriotis. Vlada pripravlja baje obširno amnestijo.

— Bolgarski tflakl-emigranti proti sedanjemu režimu v Bolgariji. Mednarodnemu dijaškemu kongresu, ki se vrši te dni v Pragi, je poslala praška skupina bolgarskih dijakov-emigrantov spomenico, v kateri ostro napada vlado Cankova radi njenih odredb proti slušateljem soliske univerze, s katerimi so se omejele politične pravice dijaštva. Spomenica navaja dalje kruto preganjanje političnih nasprotnikov in proglašajo končno bolgarske zastopnike na kongresu za navadne politične agente, poslano da delajo propagando za vlado Cankova in da opravljajo njeno politiko pred kulturnim svetom.

— Začetek pogajanj med Londonom in Parizom. »New York Herald« poroča iz Londona, da pričnejo pogajanja med Macdonaldom in Poincaréjem takoj po velikonočnih praznikih.

— Pomililočenje nemških separatistov. Člani vojaške organizacije »Schupo«, ki so bili v septembru obsojeni zaradi separatističnega gibanja, bodo za velikonočne praznike pomililočeni. Usoda obsojenih častnikov zaenkrat še ni določena.

— Pritožbe o današnjih madžarskih mladini. Iz Budapešte poročajo, da so tamkajšnji srednješolski profesorji nastopili z javno pritožbo, da hodi šolska mladina po kavarnah, igra na borzi, da poseča ne samo kinematografe, temveč tudi bare, kabarete in nočne lokale, da se priključa za člane raznih nacionalističnih organizacij in da radi vsega tega zanemarija posebno dopoldanski pouk. Zdi se, da tudi med dijakinami razmere v tem pogledu niso dosti boljše, ker je na budapeštanski dekliški gimnaziji ravnanje zahtevalo od osmošolke podpis reverse, da do maturne ne bodo hodile v kino, gledališče, bare, na čajne večere in tudi ne na promenado.

— Angleška poslanska zbornica je bila odgodena do 29. t. m.

Drobne vesti.

V Bruu so odkrili dobro organizirano madžarsko volonsko organizacijo. V afero je zapletenih več višjih častnikov.

Nemškimi komunisti je državna policija prepovedala objaviti sklepe kongresa nemške komunistične stranke.

Za atentate na vlake je določila španska vlada smrtno kazen. Ravno tako zapadejo smrtni kazni tudi vsi oni, ki vložijo v banke ali javne urade.

Hugo Stinnes je zapustil vse svoje ogromno premoženje soprogi Klari Stinnes. Pri trdkih ni nastopila nobena sprememba.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v velikonočnih praznikih.

Na Velikonočno nedeljo se poje v opernem gledališču Verdijeve opera »Aida« in sicer v sledeči zasedbi: Aida — gna Zikova, Amneris — ga Borova, Radames — g. Simenc, Ramfis — g. Betetto, Amonaso — g. Cvejič, sel — g. Mohorič, kralj — g. Pugetl in svečenica — ga Smolenska. Drama pa vzporedi ob treh popoldnih izvirno slovensko ljudsko igro »Dom«, ki je pri premijeri dosegla v vsakem pogledu velik uspeh, zvečer ob osmih pa vlezabavno češko veseloigro »Kamela skozi uho Sivanke« z gospo Juvanovo in Rogozovo ter gg. Korozom in Šestom v glavnih vlogah. Na Velikonočni ponedeljek se poje v operi priljubljena »Prodana nevesta« z gno Rozumovom, Kovačem in Zatheyem v glavnih vlogah. Isti dan se igra v drami ob osmih zvečer »Ana Karenina«, ki je brez dvoma ena najboljših predstav letošnje dramske sezone. V torek po praznikih sta obe gledališči zaprti.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Nedelja 20. aprila ob 3. uri popoldne. Dom. izven; ob 8. uri zvečer: Kamela skozi uho Sivanke. Izven.

Ponedeljek 21. aprila. Ana Karenina. Izv. Torek 22. aprila. Zaprto.

Sreda 23. aprila. Cezar in Kleopatra. Red C.

Četrtek 24. aprila. Ašanka. Red A. Petek 25. aprila. Hamlet, ob 3. uri pop. dljska predstava. Izven.

Sobota 26. aprila. Kamela skozi uho Sivanke. Red E.

Nedelja 27. aprila. Dom. Izven. Ponedeljek 28. aprila. Ana Karenina. Red D.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Nedelja 20. aprila. Aida. Izven. Ponedeljek 21. aprila. Prodana nevesta. Izven.

Torek 22. aprila. Zaprto. Sreda 23. aprila. Mošček in pesni večer. Red F.

Četrtek 24. aprila. Maumon Lescaut. Red D. Petek 25. aprila. Zaprto. (Generalna vaja.)

Sobota 26. aprila. Gorenjski slavček. Red B. Nedelja 27. aprila. Carska nevesta. Izv. Ponedeljek 28. aprila. Zaprto.

! Važno !
Velikonočna številka „Narodnega Dnevnika“ izide
v ogromni nakladi.
Ali ste že oddali Vaš oglaš?
Samo do danes popoldne
do 16. ure imate še čas.
Ne zamudite!

Dnevne vesti.

Ljubljana, 17. aprila.

GOSPODARSKIM KROGOM!

Vsem našim gospodarskim krogom, ki žele reklame v dnevniki prav toplotno priporočamo naš list. Za "Narodni dnevnik" je zadnje čase namreč zavladalo veliko zanimanje iz vseh krogov. List se zelo širi in razvija, ter je zato za vse gospodarske kroge velikega pomena, ako inserirajo v našem listu. Poleg tega so pa tudi cene in postrežba najkulantnejše.

Na vse to opozarjamo naše gospodarske kroge in se jim priporočamo zlasti sejal v prihajajoči sezoni.

Uprava.

CENJENIM NENAROČNIKOM!

Z današnjim dnem vam pošljemo "Narodni dnevnik" v svrhu naročbe na oglede. Ker bo to trajalo samo nekaj dni, bi bilo umestno, da si ga naročite takoj in sicer na ta način, da po priloženem položnici vplačate naročnino v naprej. Naročnina znaša samo 16 Din na mesec in je tedaj naš list najcenejši slovenski dnevnik.

Na takojšnje naročbo vas opozarjamo zato, da ne bo prekinitve v pošiljanju lista in to še posebno z ozirom na nov veleznariv roman, ki bo v kratkem pripravljen za tisk.

Uprava.

Reklama Slovenskega Naroda za "Narodni dnevnik". Včerajšnji "Slovenski Narod" priobčuje "Cenu to? Tržaška Edinost" v zadnjem času v precej zajedljivem tonu polemizira z našim listom. Na to pot ji ne bomo sledili, čeprav vemo, da stoji v zadnjem času popolnoma pod vplivom "Narodnega dnevnika", za katerega priobčuje reklame. Inserterji in tudi reklamne urednice, ki so zanje najboljše, ako so podružnice, ne morejo biti nič drugega kakor "Narodni dnevnik" v Primorju, svobodno jim. — "Slov. Narod" se zahvaljuje za njegovo neprostovoljno reklamo. Nismo pričakovali, da nam bo "Slov. Narod" za prihrane poklonil tako laskavo priložnost, da vse Primorje, zlasti pa "Edinost", odobrava pisavo "Narodnega dnevnika".

Dan miru. Češkoslovaški Pomladek Rdečega križa sklicuje na dneve od 17. do 22. aprila v Prago konferenco vseh svojih organizacij. Na konferenci se namerava sprejeti predlog, da se en praznik v letu proglasi kot "dan miru". Na ta dan bi se v vseh pokrajinskih državah vršila propaganda za mir. Jugoslovanski Pomladek Rdečega križa bo na praskem zborovanju zastopal po delegatih iz Beograda.

Občut zbor Slovenskega planinskega društva se vrši v soboto dne 26. aprila t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani. Dnevni red: Pozdrav in poročilo predsednika — tajništvo in blagajniško poročilo — poročila računskih preiskovalcev — dopolnilne volitve — samostojni predlozi — raznosilci. Na polnoštevilno udeležbo pozivlja Odbor SPD.

Gostovanje zagrebške drame v Parizu. Intendant zagrebškega Narodnega gledališča je dobil od ravnatelja pariškega "Theaters Champs elisées" povabilo za gostovanje. Poleg zagrebškega Narodnega gledališča je bila povabljena tudi milanska Scala, dunajska državna opera in kodanjsko narodno gledališče. Zagrebška drama se bo pariškemu povabilu odzvala, če dobi se bo svrhu od države 400.000 Din subvencije.

Podoficirska šola v Denovcu. Ministrstvo vojske in mornarice odpravi v Denovcu (Boka Kotorska) strojno podoficirsko šolo vojnemu mornaricu. V šolo se bo v celotnem sprejetju 20 mladenčev, ki ne smejo biti starejši od 17 let. Razpis za vpis v šolo se bo objavil meseca avgusta.

Nov češkoslovaški zakon proti korupciji. Češkoslovaška vlada je odločena, da kolikor močnejše zatre na vseh koncih se pojavljajočo korupcijo in podkupovanje pri državnih dobavah. V ta namen je predložila parlamentu osnovo zakona proti podkupovanju, ki obsega 16 paragrafov. V njih so navedene kazni, ki zadevajo podkupljive valca in podkupljivega uradnika. Zakon za slednje tudi uradnika, ki je izdal uradno tajnost, če je bil s tem težko ogrožen javni interes. Oseba pa, ki je bila obsojena po tem zakonu, je izključena za 10 let od vseh položajev z državo in drugim javnopravnim korporacijam in ne more dobiti nobene koncesije. Zakon velja tudi za vojaške osebe.

Amerika gradi nove križarke. Iz Washingtona poročajo, da je pomorska komisija postanske zbornice odobrila načrt zakona o zgradbi osmih brazil križark po 10.000 ton. Cena ene križarke je proračunjena na 11.100.000 dolarjev. Dalje je v programu še 6 topničark po 700.000 dolarjev. Komisija se je tudi izrekla za kurjavo s pekoleten mestu s premoženjem na križarkah, ki so namenjene za splošno službo proti podmornicam in letalom.

Turistovska nesreča pod Triglavom.

Osmošolec Lenarčič mrtev.

Koncem prejšnjega tedna se je dogovorila družba sedem mladih fantov, med njimi nekaj dijakov-osmošolcev I. državne gimnazije, da napravijo pomladansko turo na Triglav. Med njimi je bil tudi 18letni Ante Lenarčič, sin profesorja na učiteljski šoli. Ante Lenarčič je hotel že nekako ob Novem letu letos na Triglav, vendar so mu starši ubranili. In takrat je dejal: "Za Veliko noč mi pa ne bode ubranili." 15. t. m. popoldne se je tedaj odpravil z družbo na gor.

Iz Mojstrane so mladi turisti nadaljevali pot naprej čez Kot v triglavsko poročje peš. Pozno v noč so prispeli do drvarske bajte v Klinu, kjer so prenočili. Naslednje jutro je bilo izvanredno vedro. Družba je odšla iz koč ob pol šestih in je prispela okrog devetih do pod Urbanovo špice. Eden od turistov, ki je bil Lenarčičev osmošolec, je šel kot vodnik naprej in delal pot po snegu. Sneg se je močno udal pod nogami, tako, da so celo pot rabili kipe. Blizu križa v strmem žlebu pod steno Urbanove špice se je družba razdelila. Trije, med njimi Lenarčič, so krenili na desno, ker se je na levo sneg preveč udiral. Pot pod stenami proti Urbanovi špici pa je bilo nevarna, zato so hodili z vso opreznostjo. Lenarčič je bil tretji za vodnikom. Zapazil je, kako iz neke stene kaplja voda. Bil je zejen in hotel je kreniti proti oni steni. En tovariš se mu je pridružil. Vodnik ju je opozoril, naj gresta lepo naravnost za uhlj, ker je nevarno približevati se stenam radi ruševskega kamena, vendar sta ona dva odšla. Ko sta se oddaljila kakih 10

metrov od vodnika, je v loku priletel od Urbanove špice precej debel kamen, katerega je očividno sprožil močan veter. V tistem hipu je zaklical Lenarčič "pozor", nakar sta ga tovariša videla, kako je padel vznak in zdručen z glavo naprej po snegu nazval. Kamen je zadel z vso silo Lenarčiča v levo stran čela. Ko sta tovariša opazila nesrečo, sta se napotila za Lenarčičem, katerega sta med tem že našla dva zaostala tovariša. Lenarčič je močno krvavel in se ni zavedel. Tovariši so ga za silo obvezali, zavili ga v pelerino in ga odnesli v ono bajto, kjer so prejšnjo noč prenočili. Medtem je prišla rešila ekspedicija, ki je nezvestnega ponesrečenca odprenila v Mojstrano. Iz Jesenic poklicani zdravnik g. dr. Kogol je ugotovil, da je poškodba smrtna. V celnem času se je Lenarčič dvakrat zavedel, a med potjo na Jesenice je umrl. Se v Mojstrani je podelil župnik Alojz Lenarčič poslednje olje.

Ponesrečenčev truplo so na Jesenicah položili v mrtvašnico tovarniške bolnice in obvestili pokolnikove starše brzojavno v Ljubljano. Od družbe so ostali trije na Jesenicah, drugi pa so se odpravili v Ljubljano, da s poročje nesrečnim staršem žalostno novico. Oče ponesrečenca se je takoj odpravil na Jesenice.

Ante Lenarčič je bil izredno nadarjen dijak in med tovariši splošno priljubljen. Vzljudil je planine že pred 3 leti ter se rad udeleževal tudi težjih tur. Bil je član "Plan. društva", "Sokolov" in "Preporoda". Koncem leta bi imel položiti zrelostni izpit. Pri zadnji rodbini naš (skromno sočutje!)

Ljubljana.

Pogreb dvornega svetnika Regalyja. Včeraj popoldne ob 5. uri so pokopali dvornega svetnika Regalyja. Pogreba so se udeležili poleg sorodnikov in ožjih znancev pokolnikova tudi številni zastopniki oblasti, med drugim veliki župan dr. Sporn, zastopstvo sodišča, univerze, odvešniške zbornice, občinskega sveta, Glasbene Matice, Jugoslovanske Matice, Leonove družbe itd.

Predavanje v društvi "Soča" v Ljubljani. V soboto dne 19. t. m. odpade običajno predavanje radi velikonočnih praznikov. Prihodnjo soboto potem t. j. 26. t. m. predava kapelnik g. dr. Josip Cerin in sicer o zgodovini opere v Ljubljani od leta 1600—1900, nakar že danes opozarjamo ljubejane in prijatelje društva "Soča", želeč vsem vselej velikonočne praznike! — Odbor.

Ljubljanske banke na velikoonočno soboto ne bodo poslovale za stranke. — Društvo bančništvu zavodov v Sloveniji.

Mestni dohodarstveni urad razpisuje javni natečaj za napravo letne službene obleke za svoje uslužbence, obstoječe iz sukniča in hlače. Natančnejše podatke daje dohodarstveno ravnateljstvo na Gospodarski cesti št. 17, kjer se sprejemajo ponudbe do 26. t. m. popoldne.

Letalska nezgoda častnika Stenovca. V Novem Sadu se je dne 14. t. m. smrtno ponesrečil letalski poročnik Fran Stenovec, rodom iz Smednicka pri Ljubljani. Na novosadskem letališču je padel poročnik Stenovec z aeroplanom iz višine 70 metrov. Nezgoda se je pripetila vsled tega, ker se je motor vnel. Izpod razbitega aeroplana so potegnili vse ožgano Stenovecovo truplo. Pokojni Stenovec je bil star 28 let in je bil leta 1922 poveljnik letalskega oddelka v Ljubljani. Kot navdušen Jugoslovčan se je leta 1919 udeležil pri Področju s strojinim oddelkom bojev na koroski fronti. Za svojo junaško borbo proti Nemcem na Koroskem je dobil Stenovec srbsko hrabrostno srebrno svetiljo. Truplo tragikne smrti padlega poročnika pripeljejo danes ob 2. uri na južni kolodvor, odkoder bo vojaški kondukt v Šiško. Tam ga nalože na avtomobil in ga prepeljejo k večernemu pokopu v Šiški. — Počivalj v miru poštenjak!

Pozor! Natanjanja se, da se bo od 19. t. m. dalje zopet prodajalo na občinski mesnici v Udmatu pri šoli goveje meso po 22 Din 50 nara kg. Jakob Otrin, mesar.

Javne dražbe. V sredo dne 23. aprila 1924, ob 9. uri popoldne se oddaja nekaj nlijv za Bežigradom potom javne dražbe v zakup. V četrtek dne 24. aprila 1924 ob 9. uri popoldne se odda košnja mestnih potov in stradonov v Trnovskem predmestju v nedeljo dne 27. aprila 1924 ob 3. uri popoldne na Karlovskem predmestju. Zbirališče zakupnikov in ponudnikov za njive za Bežigradom na dotičnih nlijvah, za košnjo potov in stradonov v Trnovskem predmestju pri mlitnici na Opekarski cesti, v Karlovskem predmestju pa pri šoli na Barji ali pri Mokarju.

V zadnjih 24 urah so prispela na policijsko sledeče ovadbe: 4 slučajni tatvine, 1 vlom, 1 poneverba, 1 razžaljenje straže, 1 prestopke proti zgaševalnim predpisom, 8 prekršitev cestnopolijskega reda, 1 lahka telesna poškodba, 1 navaden napad, 2 prekrščenja policijske ure, 1 ogroženje telesne varnosti, 1 prestopke obrtnega reda, 1 neplačan račun, 1 gojiljica.

Purana ukradel. Včeraj ob pol 2. uri popoldne je bil aretiran v Medarski ulici Zupančič Josip, delavec, rojen l. 1882 v Ljubljani. Zupančič je bil v vlnjenem stanju in je nesel pod pazduho levega purana, ki ga je ukradel malo popreje na dvorišču senušišča. Pura je bil vreden 150 Din in vrnjen lastniku.

Radi nadlegovanja pasantov je bil včeraj okoli 2. ure popoldne na Dunajski cesti prijet Franjo Belič, rojen l. 1899 v krapinskem okraju. Beračil je po Prešernovi ulici in Dunajski cesti ter nadlegoval ljudi tudi po hišah.

Vlom v stanovanje. Kumer Terezija, trgovka v Slomškovi ulici št. 17 je zapazila, da je bilo včeraj med 13. in 16. uro vlomljeno v njeno stanovanje ter iz zaprte omarice ukradeno 2500 Din. Za storilec se ni sledi.

Surov napad. Fric I. kurjač in Stanko D., ključavničar sta prijavila policiji, da ju je včeraj ob pol 11. uri ponoči na povratku domov v Rožno dolino napadel Anton Slamič, mesar na Glincih št. 213. Kakor napadena izjavljata, je Slamič izvršil napad brez vsakega povoda ali izživljanja. Stanko D. je dobil več telesnih poškodb, vsled česar se bo moral Slamič zagovarjati pred sodiščem.

Iskati jih gre. Natakarcia Agata Brece v Gosposki ulici št. 19 je prijavila policiji sledeči slučaj: Pred nekaj dnevi so prišli k njej v gostilno dva moška in ena ženska. Naročili so pijačo ter si zraven tega privoščili še cigarete. Ko so vino popili, je pobrala ženska svoje stvari ter odšla ven. Neposredno za njo pa je odšel tudi eden od obeh moških. Tretji pa je ostal in se po nekaj minutah domislil, da gre onadva iskat. V znamenje svoje nune odsotnosti in sigurnega povratka je pustil na ključki svojo čepico. Dikne družbe seveda ni bilo nazaj in jo bo morala policija izslediti. Natakarcia trpi škodo brez oziroma "zastavljeno" čepico, ki je nabitje tudi ukradena, 27 Din.

Nepoboljšljiva. Košar Katarina, lična posestnica v Irenovi ulici št. 7 je včeraj naznanila policiji, da ji je zmanjkal ob pol 10. uri popoldne iz kompadure, ki je ležala na omari v njenem stanovanju, rdeč usnjat notes, v katerem je bilo v bankovcih 250 Din. Takoj je osumila neko dekle, ki je prišla v omenjenem času v stanovanje Katarine Košar medtem, ko je bila ona odsotna pri sosedni stranki. Čula je, kako je mlada neznanka spruševala, če morda v tel hiši stanuje čevljar Ahčin. Košarjeva je tatvino prijavila policiji in tudi opisala dekle. Po tem opisu je policija ugotovila, da mlada tatnica ne more biti nobena druga, kakor iz kriminalnih in sodnih afer že znana "Bela Čepica" ali drugače Alojzija G. 16 let stara iz Ljubljane, ki je bila že večkrat pred poroto radi svojih nepoštenih dejanj. Vendar je imela pred porotniki srečo in so jo vselej oprostil, ker je skesano priznala svoje grehe in se je smatralo, da se jo je prišla tista kinematografska epidemija, ki pobuja v mladih srce hrepenenje po izmikanju tje lastnine. To pot jo je policija pošlala in jo aretirala ter našla pri njej 100 Din gotovine. Za ostali, pri Košarjevi ukradeni denar, je "Bela Čepica" priznala, da si je kupila nove nogavice ter razni sladkarije.

Vrtna tatvina. Andrej Skuli, mestni učitelj in nadzornik mestnega šolskega vrta, je prijavil policiji, da je bilo včeraj med 15. in 16. uro vkomljeno skozi okno v ob Zeleni poti se nahajajočo leseno baroko ter odnešene vrtnice škjar, ženski predpasnik, 40 sadežnih nageljnov, par ponošeni čevljev in 4 kg raznih semen v skupni vrednosti 250 Din. Vlomilec je neznan.

Maribor.

Prometna nezgoda. V torek se je na tukajšnjem glavnem kolodvoru prevrnil voz poštnega vlaka Maribor-Zagreb, kar je povzročilo kratko motenje prometa. Žrtev ni bilo nikoli.

Hudozestveniki v Mariboru. Upravi tukajšnjega Narodnega gledališča se je posrečilo pridobiti Hudozestvenike za tridnevno gostovanje v Mariboru. Uprizorilo se bo "Dostojevskoga" "Selo Stepančičev", Dickensova "Borba življenja" in Tagoreja "Kralj temnega dvora".

Vlom. V stanovanje veleposestnice grofice Alberti v Limbušu so se dne vionilni neznanzi zlikovali in odnesli nekaj perila v vrednosti 1000 dinarjev.

Tukajšnje banke v soboto 19. t. m. ne bodo poslovale.

Mariborsko Narodno gledališče ostane do 19. t. m. zaprto.

Brivnice bodo na velikoonočno nedeljo od 8. do 12. ure odprte, v ponedeljek pa ves dan zaprte.

Umetnostna razstava. Umetnostne razstave ljubljanskega kluba "Mladiki", ki je bila v sredo popoldne odprta v veliki kazinski dvorani, se udeležuje devet umetnikov s preko 100 deli. Razstava nudi jako zanimiv pregled na delovanje in smer vsakega posameznika.

Primorske vesti.

Kako bodo razdeljeni manjšinski mandati v Italiji? Člen 82. italijanskega volilnega reda določa, da se sešetelejo vsi glasovi, ki so jih dodelili manjšinske liste. To število se deli s številom poslancev, ki so določene za manjšinske liste (na Primorskem 8) in rezultat je manjšinski količnik. Števila glasov posameznih list se delijo s tem količnikom in kolikokrat je količnik vsebovan v teh številkih, toliko poslancev dobi vsaka prizadeta lista. Ako pa se na ta način ne oddajo vsa poslanska mesta, se prisodijo ostala mesta tistim listam, ki imajo največje ostanke pri delitvi. Sedaj pa razpravljajo vsi italijanski listi o tem, ali pridejo za ostanke v poštev tudi one liste, ki niso dosegle količnika. Za Primorje je važno, da bi v slučaju, da se to ne zgodi, odpadli republikanci in unitarici, ki niso dosegli količnika. Njihovi dve mesti bi odpadli na ostale tri manjšinske stranke. »Popolo di Trieste« pravi, da se v rimskih krogih nagibajo k zadnji razlagi. Ako bi to obveljalo, bi dobili Slovani se en mandat.

Celo svojo družino oblečete na obroke

najboljše v trgovini

O. Bernatović,
Ljubljana, Mestni trg 5.
Moška, damska in otroška konfekcija,

Gospodarstvo.

Tržna poročila.

ZITO.

Novi Sad, 15. aprila. Pšenica 325,50, koruza 225—237, moka »0« 500—505, »2« 440, »6« 325, »7« 285, otrobi 210 Din. Budimpešta, 14. aprila. (V tisočih madž. kron.) Pšenica 295—307,5, rž 278 do 280,5, oves 255—260, ječmen za krmo 270 do 280, za pivovarne 315—330, koruza 230 do 235, otrobi 212,5—217,5.

ZIVINA.

Dunaj, 14. aprila. (V tisočih avstr. kron.) Svinje debele 21—25, holandske 26, mesnate 24—26.

Budimpešta, 14. aprila. (V tisočih madž. kron.) Voli 8,5—16,5, bikli 12,7—16, bivoli 7—8, krave 8,5—13,5, drobnina 7,5 do 8,5, junci 7—10; svinje težke 23—25, srednje 23—24, lahke 22,5—23,6 za kg žive teže.

Uvoz surovega (plinskega) olja je bil dosedaj carine prost. V zadnjem času pa je bilo čuti, da namerava vlada predpisati za uvoz plinskega olja carino. To bi bil zelo hud udarec za naše gospodarstvo. Kakor pa se čuje sedaj, bodo v Beogradu najbrž opustili namero ocarjenja plinskega olja.

Ogromna škoda vsled poplav. Poselna komisija strokovnjakov bo ocenila vso škodo, ki so jo povzročile poplave v naši državi, da se nakaze oškodovancem potrebna pomoč. Dosedaj je poplavljenega okrog 80.000 ha zemlje. Škoda presega 100 milijonov dinarjev.

Novi koliki, ki bodo nadomestili sedanje, že skoro izprazno emisijo, so že gotovi. Izdelani so na tanjšem papirju, kakor dosedajni, tako da se bistveno razloži od starih. Sedaj so dogovorjeni koliki po 5, 10, 20 in 50 Din.

Ležarina in vozovna stojnina za zastale pošiljke radi prometnih neprilic. Generalna direkcija državnih železnic je izdala naredbo, po kateri more železnica, kadar nastopi nevarnost, da bi se radi kopčenja blaga ovrnil redni promet, zmanjšati tovarne roke in roke, v katerih se ne plača ležarina, kakor tudi povzročila ležarino in stojnino. Te odredbe se ne nanašajo na one pošiljke, ki so zadržane radi prometnih ovir in so stavljene pošiljateljem na razpolago. Za te pošiljke je plačati po preteku štirih dni na postaji, kjer stoji, redno ležarino odnosno stojnino in to tedaj, če je sicer predpisana za dotično postajo povzročila pristojbina.

Sokolstvo.

JUGOSLOVENSKI SOKOLSKI SAVEZ. Pozivljamo vsa ona društva in posamezne člane, ki nam dolgaže še za »Spomenico« in za kolektarje, da nam tozadevne zneske nemudoma nakazujejo ter nam ne povzročajo nepotrebnega dela in poštnih stroškov. — Finančni odsek JSS.

Sokol Ljubljana II. priredi v nedeljo dne 27. t. m. za vse članstvo in naraščaj obvezen peš-izlet v Iški Vintgar. Članstvo v kroju, Zbirališču pri mostu čez Gruberjev kanal na Karlovski cesti, točno ob 7. uri. Odhod točno ob četrti na 8. uro na lg. povratek preko Skofelice z večernim vlakom. Podrobne odredbe, zlasti glede prehrane sledne.

Šah.

(Urejuje M. Kragelj, podpredsednik I.J. šah. kluba.)

Sklicujem redno sejo »Ljubljanskega šahovskega kluba«, ki se vrši v soboto 19. t. m. točno ob 8. uri zvečer v klubovem lokal (Narodna kavarna, zadnja soba) z dnevnim redom: 1. Določitev šahovskega turnirja za prvenstvo Ljubljane, 2. Določitev rednega občnega zbora za l. 1924. — Udeležba za vse odbornike obvezna. Člani in prijatelji šaha dobrodošli. — Po končani seji se vrši istotam splošni šahovski brzoturnir za prvenstvo v aprilu. Vstop vsakomur prost. — M. Kragelj, posiovoditelj predsednik.

Sport.

T. u. SV. München v. 1860, ki absolutira na Velikonočne praznike v Ljubljani dve nogometni tekmi, spada med najbolj znane klube nemške prve lige, v kateri se je vzdržal nepretrgoma od leta 1899 in dosegel večkrat prvenstvo Bavarske. Iz zadnje prvenstvene sezone je treba posebno poudariti njegove rezultate 0 : 1 in 1 : 1 proti prvaku Nemčije I. FC Nürnberg ter 1 : 1 in 2 : 0 proti SV Rürh. Svojem lokalnim tekmecon Bayern in tudi pri nas poznanemu Wacker-ju je bil vedno nadmočen. Od njegovih mednarodnih rezultatov iz zadnjega časa je navedsti 1 : 0 proti FC Basel, 0 : 1 proti DFC Praga, 5 : 3 proti Union Žilkov, 2 : 1 proti Wiener SK, 5 : 1 proti FC Genova in 2 : 2 proti repoz. Turina. Mnogo njegovih igralcev je nastopilo po večkrat reprezentativno za München, za Bavarsko in za Južno Nemčijo, v napadalni vrsti, ki nastopi v Ljubljani, zavzemajo mesta-trije tak internacionalci: Gahler (levo krilo), Stadler (center) in Huber (desno krilo). Tekmi z Monakovčani odvijata v Ljubljani klubske internacionalne prireditve ter staviata Litijo in Hermes pred težko, toda nikakor ne nedosegljivo nalogo, da častno, ako močje zmagnosno zastopata naš nogomet.

Predprodaja vstopnic za mednarodni tekmi Litije in Hermes proti monakovskemu T. u. SV. v. 1860 se vrši v trgovini J. Gorec, Dunajska cesta od petka naprej. Z ozirom na zelo visoko rezižo sta kluba priporočena nastavitvi nekoliko višjo vstopnino, ki pa je v primeri z drugimi sportnimi centri države še vedno minimalna ter komaj zadostuje, da se krijejo stroški. Zlžane karte za dijake in redne klubove člane se izdajajo samo v predprodaji.

Iz raznih krajev.

Zločin reduciranega uradnika. Telefgrafist R. D. v Sarajevu je bil reduciran. Zastonj je prošil za reaktivacijo in prav tako je bilo brezuspešno njegovo iskanje po privatni službi. Nastanil se je v nekem prenočišču v Sarajevu in strpljivo čakal boljših dni. Kmalu mu je znanilko denarnih sredstev, da plača hrano in končno tudi toliko ni zmogel, da plača prenočišče. V največji sili in potrebi se je odločil, da okrade trgovca, ki so s njim premoščevali v isti sobi.

Razdelitev švicarskega posojila. V kabinetu finančnega ministra se je vršila dne 16. aprila konferenca ministrov, ki so se udeležili ministri za trgovino, promet, pojedelstvo in notranje zadeve. Posvetovali so se o razdelitvi posojila 215 milijonov dinarjev, ki je bilo zaključeno v Švici. Zaključki niso bili napravljeni, vendar pa izgleda, da se bo polovica posojila uporabila za Beograd, druga polovica pa za notranjost države. Govorilo se je dalje tudi o osnovanju filijalk v Zagrebu in drugih krajih.

DOBAVE.

Dobava žarnic. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 25. aprila 1924 za dobavo 2855 komadov žarnic. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenu Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gospodarskega sveta (nasproti velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Dobava šamotne opeke. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 30. aprila 1924 za dobavo 3000 komadov šamotne opeke za lokomotivne peči 240 X 120 X 75 mm. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenu Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gospodarskega sveta (nasproti velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Dobava motornega olja in konstantne masti. Pri odelenu za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 5. maja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 5 ton motornega olja in ene tone konstantne masti. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava raznega platna za tapeciranje vagonov. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 26. aprila 1924 za dobavo 2000 m raznega platna za tapeciranje vagonov. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenu Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gospodarskega sveta (nasproti velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Dobava bakra, bakrene pločevine in bakrenih cevi. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 28. aprila 1924 za dobavo 12.000 kg okroglega bakra, 2800 kg bakrene pločevine, 345 kg bakrenih cevi. Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenu Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gospodarskega sveta (nasproti velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Enemu izmed trgovcev je vzelo 1000, a drugemu 200 Din. Trgovci so nato reduciranega uradnika naznanili policiji, ki ga je aretirala in oddala v zapore. Na policiji je od kritično izjavil reducirani uradnik, da je kradel samo vsled tega, ker ni imel nobenih sredstev več za preživljanje.

Insolvenca beogradskega bara. Čedomir Milovanović, najemnik Riz-Bara je prošil beograjsko trgovsko sodišče za poravnalno postopanje. Aktivna njegovega podjetja znašajo 900.000 Din, dolžni znašajo pa siva 1.900.000 Din. Milovanović predlaga svojim upnikom 40% izravnavo.

Mlada pustolovka. Pred beograjske policijske je bila privedena mlada, izredno lepa Ljubica Bobinska, ki je bila ovadena radi spijonaže. Živiljski potek Ljubice Bobinske je ta-le: Kot hčerka stare muslimanske družine iz Južne Srbije se je konj 15 let stara Ljubica poročila s starim Turkom. V možitev je privolila le na prigovarjan

Branislav Našić:

Dramski pisatelj.

Da vam ga opišem. — Suh je in dolg kakor monolog; mršav kakor fabula; njegov pogled je nejasen kakor ekspozicija, a zagoneten kakor peripetija. Njega, ki z vso svojo znanostjo že sam predstavlja popolno tragedijo, bi mogli tudi v dejanih podati. Njegove noge, ki so ga pravzaprav prinesle literaturo, bi služile lahko za prvo dejanje; njegov trehkonkavni obraz, priljubljen na hrbtenici, bi se lahko smatral kot drugo dejanje te celote, ker jasno predstavlja svojo vsebino; kot tretje dejanje bi se mogla radi svoje poznate smatrati prsa: četirto dejanje in konec tragedije bi pa predstavljala njegova glava.

Njegova znanost bi se dala končno primerjati celo z vrstami dramske poezije. Tako so na primer noge baletske, trebna operetski, prsa, vedno polna zmede cele skale človeških občutkov, dramske, a glava, ta glava je v resnici njegova prava tragedija.

Ga li poznate sedaj? Če ga še vedno ne poznate, potem se postavite o priliki na enem najzanimivejših križišč beograjskih ulic ter opazujte ljudi, ki nosijo akte pod pazduho. Videli ga boste gotovo, če se le dlje časa zadržite tam. Prišel bo mimo najprej človek s kopo aktov v umazanih rokavicah — to je sodnik; potem pride človek z akti v črni lepljenem platnu — to je sodnik; za tem pride človek z akti v usnjati torbi — to je odvetniški koncipient; nazadnje pride človek z debelim zveženjem z vrvice prevezanih papirjev — to je dramski pisatelj. Tekel bo na lov. Vlovi mora kogarkoli, da mu prečita svojo dramo. Pet mesecev je že, kar jo je napisal, pa ni še nikogar našel, ki bi ga hotel poslušati. En izvod leži ves čas v gledališkem arhivu, drugega pa nosi neprestano s seboj. In — s popolnim zaupanjem v svoje noge, da ga bodo vendar privlekle v literaturo — teka s tem prepisom pod pazduho od Poncija do Pilata, da bi vendar našel kolega, ki bi mu lahko prečital svoj umotvor, toda zaman.

Naletel je na svojem lovu tudi na ljudi, ki so se usmili njegovi prošnji in pristali na to, da bodo poslušali, kadar je pa odvezal vrvice in razložil papirje, da so zagledali pravo debelost rokopic, so pobegnili, kakor so vedeli in znali. Tako beži človek pred ognjem ali poplavo.

Sicer pa to ni lahko, pobegniti pesnikom, pisateljem in dramatikom, da se rešite njihovega čitanja. Razlika je pa vendar v tem, da so stvari, ki se lahko prenesejo in so zopet take, ki jih absolutno ni mogoče poslušati. Kadar nas vlovi pesnik kjerkoli v zasebi, recimo pri kavi in izveže iz žepa kos papirja, dobite občutek, kakor da pijete kulin brez primesi; se otreseste, pogoltnete, popijete malo vode in grenkoba preneha; kadar vas vlovi pisatelj, da vam prečita svojo povest, dobite občutek, kakor da sedite v fotelju pri zobozdravniku. Vdaste se v ugodno, premagete nuznost, poskočite nervozno v fotelju, ali pa vam zobozdravnik potisne ugodno klesče v usta in izdere zob. Če vas pa vlovi dramski pisatelj, potem je to strašno občutje, ki traja ves čas, dokler vam ne prečita svoje drame. Nič več in nič manj, zdi se vam, kakor da vam je kdo zvezal roke in noge ter vas položil na železniške tračnice, kjer vas čaka gotova smrt. Najprej slišite iz daljave ropotanje vlaka, ki prihaja vedno bliže in bliže, potem zagledate dalč / mraku svetle oči lokomotive, občutite, kako vam zastane sapa, srce se ustavi, kri ne cirkulira več in vsaka mišica vašega telesa držeče in se trese. Prihrumi vlak, prvi preko vašega telesa, vas drobi, mrcvari in deli na same koščke. Taki občutki vas obhajajo, kadar padete v roke dramskemu pisatelju in vam prične čitati svojo dramo.

Oni nesrečnejši, to vejo in vas love. Povajajo se z vseh strani Beograda brez lovske karte ter vas love kakor žival. Med njimi so tudi taki, ki pobegnejo v gozd, oblasti zapisejo nagrade na njihove glave, ali oni najdukujejo. Skrijejo se v grmovje in čim pride mimo kak miren in skromen potnik, skočijo predenj ter mu namerjajo rokopolnarsa.

— Življenje ali pa poslušajte mojo dramo!

Sicer pa morajo, grešniki, delati tako, kajti sicer ne uspejo. Glejte, kaj ni vsega počel ravno on, ki že pet mesecev teka po beograjskih ulicah s svojimi petimi dejanji, da zlepa pripravi ljudi do tega.

Nekoč je povabil dva svoja prijatelja na večerjo; bil je njegov god. Vnaprej jima je povedal, da bo na jedilnem listu pražen puran, nadevano meso in smederevsko vino in obljubila sta, da prideta. Kako bi tudi ne prišla na tako večerjo?

Zvečer ju je pričakoval dolgo, nestrpan — toda ni ju bilo. Nazadnje je prejel pismo, ki se je glasilo: »Malo je manjkalo, da nista prišla. Bila sva že na poti, pa sva se še pravočasno vrnila. Domisliha sva si, da si naju povabil na večerjo samo zato, da nam prečitaš svojo dramo! Hvala ti! Sva raje lačna.«

Propadel je. Moral pa je nekomu prečitati svojo dramo, komurkoli, samo da jo prečita.

Nekoga dne je šel po ulici in to slučajno brez rokopic pod pazduho. Šel je po »privatnih« opravkih, ko jih opravi pa je nameraval seveda takoj po rokopi.

Na prvem ogazu je srečal svojega znanca nepočasnega lirskega pesnika, katerega je sicer iz dna duše zavidal že radi tega, ker nosi svoje proizvode lahko v žepu. — Kam greš? — je vprašal dramski pisatelj z mračnim glasom in v tonu, v katerem bi govoril njegov junak na primer v četrem dejanju.

— Oh, — je odgovoril lirski pesnik — svet je tako neumljen! Od jutra že s'šcem dinar na posodo, a nikjer ni sreča, nikjer duše, nikjer sočutja.

— Da, da! — je potrdil dramski pisatelj, prepričan tudi sam, da svet ne pozna sočutja!

— Ah! — je začel zopet lirik — o, pogled me, kakšen sem. Kosmat ves kakor hajduk. Rad bi se obril, toda kako?

V duši dramskega pisatelja se je porodila zlobna in odvratna misel. Njegov obraz je v hipu dobil izraz intriganta iz drugega dejanja njegove drame, radi katerega poglone koncem petega dejanja sedmero nedolžnih oseb. Neumljenost je premeril seštradanega in zaraščenečega, a popolnoma nedolžnega lirika ter mu v tonu omenjene vloge rekel blago:

— Lahko ti pomagam.

Liriku se je razžarelo obraz, kakor v srečnem trenutku, ko mu pade na pamet ideja za novo pesem: Molče je pomolil roko za dinar.

— Nimam denarja, a lahko te obrijem.

— Ti?

— Ti??

— Zakaj ne? Sebe vedno sam brijem in sem postal zelo spreten. Pri vojakih sem bil vse nole tovariš; imam zelo lahko roko. Pojdi z menoj, takoj te obrijem. — Liriku je bil malo razočaran, kajti ni mu bilo toliko do britja, ampak več do onega, kar bi mu od dinarja ostalo. Spomnil pa se je neke svoje pesmi, katero je završil z besedami: »Bolje nekaj kakor nič.« ter odšel z dramskim pisateljem na dom.

Sedaj pa pričena prava dramska scena. Liriku je sedel na stol, dramatik mu je ovil brisalko krog vratu ter ga začel militi. Med tem časom, razume se, sta se pogovarjala izključno o literarnih stvarih.

Ko je bil lirik že dovolj namiljen, je nabrusil dramatik britev tako krvolučno, kakor ljubosumni mož v petem dejanju njegove tragedije ter se lotil britja. Ena, dve, tri, štiri poteze in pod milom se je pojavila čista koža lirskega pesnika. Dramatik je dvignil britev, se oddaljil za dva, tri korake in zamikal na eno oko, kakor slikar, kadar napravi novo potezo na sliki. Bil je zadovoljen s svojim delom; leva stran pesnikovega obraza je bila obrita.

Takrat se je dramatik zazdelo, da je napočil pravi trenutek.

Zavil je britev ter jo odnesel v drugo sobo, nazaj je pa prinesel velik sveženj rokopic.

— Kaj je to? — se je prestrašil lirik.

— Veš. Prečital bi ti rad svojo tragedijo.

— Ne, dragi prijatelj — je kričnil lirik nimam sedaj časa za to.

— Takoj bova gotova.

Liriku je v tem trenutku polmnoval, da je edna rešitev beg, premeril je tudi razdaljo od stola do vrat in opazil pri peč celo lopato, s katero bi se v slučaju potrebe lahko branil, toda spomnil se je v tem trenutku, da je obrat samo po eni strani pa še namiljen in je zdvojen obšel.

Dramski pisatelj je med tem že razložil svoje pole ter pričel čitati prvo dejanje. Liriku je pobledele, gledal breizrazno in trepetal od strahu, kakor človek, ki ga nesejo v dvorano za seciranje.

Dramatik je nadaljeval prvo dejanje in njegov monoton glas je donel kakor mrtvaški zvon. Čital je, čital, čital, čital, čital... hlastaje kakor lačen volk. Njegove oči so se po vsaki točki zapile vprašujoče v žrtev, pričakujoče kakršenkoli znak priznavanja.

Žrtev je sedela, napol obrita napol namiljena, ubito na stolu in žalostno povešala oči. Najprej je lirik gledal nekaj časa kazalec na uri, ki je visela na zidu, potem se je pa žalosten in obupan obrnil od te priprave ker zdelo se je, da se je s svojim krajno počasnim pomikanjem tudi kazalec dogovoril z dramskim pisateljem, da ga skupno mučita.

Topo je gledal nato nekaj časa v strop, opazoval muho in njene kretnje, potem je zagledal v steni razpoko in pričel premišljivati, kako je nastala. Od tu mu je začel pogled na raztrgane copate, ki so ležale pod posteljo in pričel je razmišljati o njihovi usodi.

— Koliko so neki stale copate, ko so bile nove? Izgleda, da so bile rdeče...

A dramatik je čital, čital, čital, čital... Nazadnje je pričel plesati žrtvi nekaj belega pred očmi. Trepanice so se širile kakor mački ponoči, pa se zopet zožile. Končno so se sklopile enkrat, dvakrat, trikrat in naposled ostale zaprte — lirik je zaspal.

— O ne, samo to ne! — je kričnil dramatik, ko je opazil, da lirik spi ter ga sunil kakor rekruta pri vojakih. — Prespal si najlepše mesto. Morava se vrniti in čitati znova sedmi prizor.

— Saj ne spim, slišal sem.

— Ne, ne, nisi.

Obrnil je devet listov nazaj in nesrečni lirik se je zavedel, da na spanje ne sme niti misliti več. Odprl je na široko oči ter se znova vdal v usodo.

— A oni je čital, čital, čital: čital brez odmora, brez oddiha dalje in dalje.

Liriku se je zopet obrnil, da opazuje muho, razpoko, copate, toda videl ni ničesar več in ničesar več ni slišal. Nekaj nejasnega, nepoznanega mu je zvonilo in brnelo krog ušes; zdaj kakor voz, ki drvi s strašno brzino; zdaj kakor grom oblakov, ki rose vodene kaplje; zdaj kakor lava, ki zasipa pokrajine; zdaj kakor vihar, ki lomi drevesa in podira hiše.

Pričele so se mu pojavljati vizije: videl je zrna, onega iz otroških pravljic, ki bruh vanj najprej hladni veter, potem ogenj. Videl je kačo, ki bljuje žveplo in občuti, kako ga plamen ližejo in žgo in nazadnje je videl še kačjega kralja s svojimi strupenimi zobmi.

Potekla je ena ura, pretekli sta dve, pretekle so tri, štiri, preteklo je pet, šest ur čitanja. Šest celih ur čitanja; a oni še vedno ni bil gotov.

Lirski pesnik je pogledal v ostanek neprečitanih pol ter vzdihnil težko in globoko. Ta ostanek nikakor ni obljubljal skorajšnje konca.

Dvignil je roke, kakor da prosi milosti, a pri tem je zadel ob obraz, ob oni obrti del obraza in na svojo največjo grozo opazil, da mu je znova zrastle brade.

Tako dolgo je trajalo čitanje, da so reze zopet porastle dlake.

Ko je opazil to razveseljivo dejstvo, je pograbil brisalko, ki jo je imel ovito krog vratu, obrisal z njo namiljeni del obraza, planil k vratom kakor obupanec in pobegnil kakor človek, ki beži pred poplavo.

Nikdar več ga ni dramski pisatelj mogel vloviti, da bi mu prečital konec, čeprav mu je zatrljeval, da sta ostala samo še dva prizora.

Sodba v štirih ganotjih.

Prvo ganotje: — Kako domišljave so one-le tri ženske!

(Govorimo o treh ženskah, ki so iskale zdravniško pomoč pri nekem mazaču in pile »enostavno« zdravila).

To je prvo ganotje, ker smo zelo strogi z onim, ki se pusti navleči in to je naša najnedolžnejša hinavščina, ker radi pozabimo na številne slučaje, ko smo nasledili mi, čeprav smo — da rečem — izobraženi.

Drugo ganotje: — Uboge ženske! (dve izmed treh, ki so bile odpelane v bolnico, kažejo namreč nevarne znake zastrupljenja: najbrže pa okrevajo). Skoraj bi jih lahko vernost stala življenje. Bolehne revice, z njihovo branjerjo; res tri reve, brez okrožiteljstva in sredstev za telesno zdravje. Izkoristiti tri take ženske!

Tretje ganotje: — Nečloveški talot! Razmišljati o zločinu — ko bi lahko umrle dve, celo vse tri reve — samo radi onih tristo dinarjev in dragocenosti!

Nedavno je umrl Hugo Stinnes! Ne zločinec, marveč degeneriranec je mazač, ki je zastrupil one tri ženske. Samo, da bi lažje služil, se je zoperstavil policiji in zakonu, z drugimi besedami: uničil se je za tako malenkost.

Četrti ganotje: — Toda... Tudi degeneriranec ni. Saj je morda čisto pošteno mislil in se zavzel za tri uboge ženske, ki niso mogle plačati drugega zdravnika. Končno je vendar služil pri sanitejih... Res, mislil je dobro in sedaj se bo revež pokoril...

TRI MILJONE POTIC

se bo peklo v vsej Jugoslaviji, ki bodo rahle in pravilno shajane le po zaslugi slovitega

„ADRIA“ pecivnega praška in „ADRIA“ vanilin sladkorja.

LASTNIK: Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Kože divjačine

lisice, kune, dihurje, vidre, zajce i. t. d. kupujem neposredno z Ameriko.

Plačam najvišje dnevne cene!

Od 1. januarja dalje zbiralnica v vseh večjih mestih Jugoslavije, Italije in Bulgarske i. s.

Zagreb: Lavosl. Wohlmuth, Ilica 82.

Križevci: Marko Deutsch.

Bos. Novi: Ibrahim Memić.

Beograd: J. Fischer (Hotel Petrograd).

Tuzla: Braća Antić.

Skeplje: Jeruham Karlo sinovi.

Lovince: Mate Kovačević.

Banjaluka: Mile Janković.

Osiijek: Hermann Lederer.

Sušak: Mato Stipčić.

nadalje v Ljubljani, Nišu, Gospiču, Sofiji in Trstu.

MAVRO FISCHER, Sisak, telefon broj 86, 30 in 61.

Poljedelski stroji

Mlini

Žage

Gatri

Lokomobile

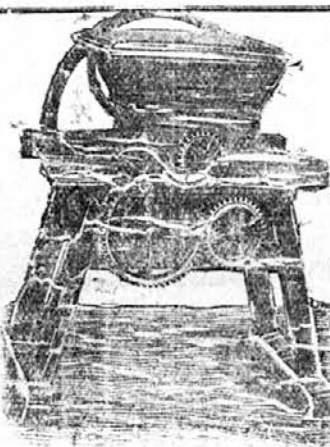
na bencin

sesalni plin

in paro

Motorji

Opekarne

Lastna livarna železa in kovin

Krožne peči

Stroji za

cementne

izdelke

Vsakovrstne

sušilnice

Transmisije

Mlinsko

kamenje

umetno in

naravno

K. & R. Ježek, Maribor.

Centrala: Blansko (Č. S. R.).

Zahtevajte prospekte in ponudbe!

„ELIN“ družba za električno industrijo d. z o. z.

Gradi električne centrale in naprave. — Velika zaloga motorjev in električnega materialja. —

Cene izredno nizke. — Postrežba točna. —

Na željo poset inženirja brezplačno.

Ljubljana, Dunajska c. 1, telef. 88.

Maribor, Vetrinjska ul. 11, telef. 239.

Novo!

Ljubiteljem moderne

glasbe in plesa!

Ravnokar došle najnovejše skladbe plesov:

Shimmy. — Fox

„ — Blues

Song — Vatz

Samba — Song

Java — Java

Original — Java

Boston — Fox

Double — Fox

Zahtevajte cenik! Cene konkurenčne!

ZVEZNA KNJIGARNA

LJUBLJANA, Mariljn trg 8.

Zastoni Vam

blaga za obleko in perilo nikdo ne

dá,

toda po izredno nizki ceni ga dobite pri

tvrdki

„Danica“

Malzelj & Rajželj,

Ljubljana, Turjaški trg 1 (bivša Preskrbovalnica)

Velika zaloga najrazličnejšega manufakturnega in galanterijskega blaga ter usnja vseh vrst. — Vsak si naj ogleda. — Krojači in preprodajalci poseben popust.

Inserirajte v Nar. Dnevniku!

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma znano.

„Pri Nizki ceni“

Ign. Žargi, Ljubljana

SV. Petra cesta 3.

Nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro potrebnih za krojače in šivilje, velika izbira nogavic in raznih površnih ženskih voln. jopic ter razno moško, damsko in otročje perilo in svilene samoveznice itd.

Po priznani znižani ceni!

Na debelo! — Na drobno!

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčno vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Posojilo

od 5000—10.000 dinarjev se išče proti dobri garanciji. Ponudbe z navedbo plačilnih pogojev in obresti se prosi na upravo lista pod „Jamčevina“.

Iščem

2000 dinarjev posojila, katero bi vračal v mesečnih obrokih. Ponudbe z označbo obresti pod „Nujno potrebno“ na upravo lista.

Primus

skoro popolnoma nov se ceno prodaja. Naslov v upravi lista.

Družabnico

za manjšo strojno podjetje na Dolenskem s kapitalom Din 30.000 se išče. Hrana, stanovanje na razpolago. Knjižovodstvo vodi sama. Ponudbe na upravo lista pod „Novo podjetje“.

Troje koles

2 možki in 1 damsko, dobro ohranjenih se prodaja. Naslov v upravi lista.

Moško kolo

znamke „Adler“ skoraj novo, se ugodno prodaja. Na ogled in ceno pri Matiji Knapič, posestnik, Srežišče 62, pri Kranju.

Bičevniki

iz pravega koprivevega lesa razne vrste ima v zalogi tovarna bičevnikov A. Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Novo kleparska delavnica

v Hrastniku ob S. se priporoča za vsa k tej obrti spadajoča dela po najnižji ceni. Karol Teržan, kleparski mojster.

Stanovanje

kuhinja in ena soba prazna se išče za takoj ali s prvim majem. Ponudbe na upravo pod „Primus“.

Posojilo

od 5000—10.000 dinarjev se išče proti dobri garanciji. Ponudbe z navedbo plačilnih pogojev in obresti se prosi na upravo lista pod „Jamčevina“.

Iščem

2000 dinarjev posojila, katero bi vračal v mesečnih obrokih. Ponudbe z označbo obresti pod „Nujno potrebno“ na upravo lista.

Primus

skoro popolnoma nov se ceno prodaja. Naslov v upravi lista.

Družabnico

za manjšo strojno podjetje na Dolenskem s kapitalom Din 30.000 se išče. Hrana, stanovanje na razpolago. Knjižovodstvo vodi sama. Ponudbe na upravo lista pod „Novo podjetje“.

Troje koles

2 možki in 1 damsko, dobro ohranjenih se prodaja. Naslov v upravi lista.

Moško kolo